

3. Пилипенко О.О. Управління витратами на сучасних підприємствах. *Формування ринкових відносин в Україні*. 2006. Вип. 12 (67). С. 8-11.
4. Гришко Н.В. Сучасні концепції управління витратами промислових підприємств. *Культура народів Причорномор'я*. 2007. № 99. С. 33-38.
5. Артамонова Н.С., Доба Н.М. Впровадження сучасних методів управління витратами задля забезпечення конкурентних переваг. *Економіка: реалії часу*. 2013. № 3 С. 16-21.

Подлевський А., к.е.н., доцент
Вознюк Т., студентка
 Національний університет водного господарства
 та природокористування,
 м.Рівне, Україна

РОЛЬ ІНТЕГРАЦІЙНИХ ПРОЦЕСІВ У РОЗВИТКУ БАНКІВ ЯК КОРПОРАЦІЙ

В умовах впровадження фінансових та інформаційних технологій, розвиток і глобалізація світової економіки все більшої актуальності набувають питання інтеграційних процесів фінансових посередників. Результатом даних інтеграційних процесів є формування різних типів складних організованих економічних систем, у тому числі інтегрованих корпоративних систем, як найбільш поширених в сучасній економіці. Це переважно групи юридичних осіб, які здійснюють спільну діяльність, засновану на інтеграції активів або відносин взаємодії задля досягнення спільної мети, і мають єдиний координуючий центр.

Можливості розвитку інтеграційних процесів, методологічні аспекти функціонування економічних систем, а також проблеми консолідації висвітлюються в працях Г.Камеза, Л. Берталанфі, В. Міллера, А. Раппорта, Г. Хакена, П. Гохана та ін. Сутність консолідаційних процесів у банківському секторі досліджували в своїх працях такі вчені, як Н. Ткачук [5], С. Богма [1], В. Цветков та багато інших науковців.

Основні завдання забезпечення стабільного динамічного зростання банківської системи зумовлюють необхідність пошуку шляхів ефективної взаємодії корпоративного управління та економічного зростання банків. Але як доводить досвід міжнародних корпорацій, що процес становлення нової незалежної системи супроводжується оцінкою життєздатності своєї економіки, її можливостей та готовність протистояти впливу існуючих та потенційних загроз. А тому, в сучасних умовах важаємо за необхідне зміцнення економічної безпеки в Україні, в тому числі банків-корпорацій.

Вплив глобалізації на національну економіку поняття досить складні та суперечливі. Існують як позитивні, так і негативні наслідки. Позитивні з них, це можливість активно брати участь в обговоренні режимів регулювання міжнародної економіки відносини, не бути осторонь, як це відбувається сьогодні. Також відбувається зниження вартості зовнішньоторговельних операцій, що є дуже важливо, оскільки загальне підвищення цінової конкурентоспроможності українських виробників – найактуальніше питання сьогодні. Таким чином, наша

країна виконає одну з головних умов поглиблювати відносини з Європейським Союзом та мати можливість захищати національні інтереси та підприємства відповідно до міжнародних форм та процедур, які мінімально залежать від коливань політичні відносини з конкретною країною. Позиція, яку зараз підтримує Україна, збільшить шанси країни на вступ великі міжнародні кооперативні проекти, які можуть забезпечити значне майбутнє підвищення конкурентоспроможності та розширення можливостей для більш вільного доступу до іноземних ринки за рахунок зниження тарифних та нетарифних бар'єрів.

Але для України стратегічно важливою метою має бути стимулювання структурних реформ всередині країни, спрямованої на забезпечення конкурентоспроможності на відкритому ринку середовище, яке є стратегічно важливим.

Л. Добрик та Г. Запорожець [2], вважають, що інтеграція банківської системи України у світовий фінансовий простір створює загрозу фінансовій стабільності банків, що посилюється економічною кризою, але одночасно відкриває нові можливості для розвитку вітчизняного фінансового сектору. Тому, з іншого боку, глобалізація має серйозні негативні наслідки – загроза майбутньому людської цивілізації, згубний вплив на клімат, погіршення якості та рівня життя. Відбувається процес деякого придушення розвитку окремих галузей національної економіки, в яких недостатньо готовності до міжнародної конкуренції, замінивши їх імпортом. В умовах глобалізації спостерігається зниження ролі національної держави, втрата нею державної ідентичності, цілісності. Причому сили, що руйнують державу, мають транснаціональну природу.

Щодо банківської системи України, то в міру входження економіки нашої країни у світову, збільшення ступеня її інтеграції у світову фінансову систему залежність від нестабільності на світових фінансових ринках зростає. Вплив останньої світової кризи все більше позначається і на банківській системі України. Зокрема, починають виникати проблеми з ліквідністю, зростає вартість ресурсів для банків, згортаються перспективні проекти через нестачу фінансових ресурсів і неможливість їх отримання на зовнішніх ринках[6, с.7]. Внаслідок цього все більше політичних діячів, науковців, а також широких верств населення цікавить проблема забезпечення економічної безпеки української держави. Щоб підтвердити дане твердження, можна звернутися до Конституції України. Згідно ст.17 КУ «Захист суверенітету і територіальної цілісності України, забезпечення її економічної та інформаційної безпеки є найважливішими функціями держави, справою всього Українського народу»[4]. Тому можна зробити висновок, що однією з основних складових національної безпеки є саме соціально-економічна безпека, що означає підтримку та розвиток добробуту індивіда та суспільства вцілому.

Щоб правильно обґрунтувати суть інтеграційних процесів у банківському секторі, необхідно встановити причинно-наслідкові зв'язки між консолідацією банків та функціонуванням корпоративного банківського бізнесу, що є необхідною умовою розвитку інтеграційної економіки. Жигалкевич Ж.М [3], в

своїх дослідженнях вважає, що пошук подальших принципів формування та функціонування ринкової (інтеграційної) економіки значно актуалізує можливі шляхи та методи реструктуризації функціонування банківської системи з урахуванням операцій консолідації банків у формі злиття і поглинання, угоди про які укладаються досить часто, та є розповсюдженими в економічно розвинутих країнах світу.[1]

Процеси консолідації характерні для більшої частини корпоративного бізнесу, ознаки якого повністю притаманні бізнесу в банківській сфері:

- часткова власність: статутний капітал банку ділиться на певну кількість рівних частин, що належать його акціонерам на основі придбаних акцій;
- концентрація функції управління в руках вищого керівництва банку (менеджерів), які найчастіше не володіють банком і працюють за наймом;
- обмежена відповідальність акціонерів банку: акціонери не несуть відповідальності за зобов'язаннями банку в цілому, а лише в межах суми, сплаченої ними за придбання акції;
- вільний обіг банківських акцій: акціонери можуть за бажанням продати наявні акції банку чи придбати нові вигідні цінні папери;
- відсутність права представництва в корпоративній формі бізнесу;
- централізація повноважень та відповідальності: Рада директорів представляє інтереси своїх акціонерів шляхом делегування повноважень та відповідальності за щоденні операції банку одному, як правило, вищій посадовій особі. При цьому ці повноваження не можуть бути розділені між усіма власниками банку.[5]

У процесі перетворення державних підприємств у акціонерні товариства зміни відбуваються не лише у формах організації бізнесу, а й у конкурентному середовищі: вільна конкуренція багатьох окремих компаній замінюється недосконалою конкуренцією обмеженої кількості корпорацій. Тому така недосконалість корпоративної конкуренції проявляється у складній взаємодії двох різноманітних тенденцій: монополізації та інтеграції, що також впливає на економічну поведінку банків як корпорацій. Перша тенденція пов'язана з масштабами діяльності банків корпорацій та захопленням на їхніх ринках однотипних послуг. У той же час, багатогранність та переваги масового обслуговування клієнтів, заснованих на передових технологіях та ефективних практиках корпоративного управління, ускладнюють дану тенденцію. У такому середовищі можуть бути найбільш успішними лише великі корпорації (банки), які, на відміну від інших банків, мають стратегії реструктуризації та реорганізації бізнесу, засновані на консолідації у формі злиття та поглинання. Тому основою сучасної банківської системи у всіх розвинутих країнах є великі банки корпорації – інтеграційні асоціації банків.

Узагальнюючи вищесказане, можна зробити висновок, що інтеграційні процеси певною мірою ведуть економіку до негативних наслідків для вітчизняних виробників. Посилюється конкуренція, поглиблюється спеціалізація галузі, що призводить до підвищення продуктивності праці та зниження витрат. Тому національні корпорації не мають достатньої внутрішньої мотивації до інновацій,

що дозволяє використовувати іноземним конкурентам різного роду суперечності, аби позбавити права розвитку вітчизняних контрагентів на міжнародному рівні. Сьогодні Україна не використовує всіх своїх конкурентних переваг, оскільки економічний сектор є неефективним. Натомість наші конкуренти широко використовують це задля всебічного розвитку їхніх структур, що дозволяє їм залучати нових вигідних інвесторів, залучаючи нашу наукову еліту та інновації.

Тому пріоритетом має бути наближення вітчизняної економіки до економіки провідних країн світ шляхом активізації інноваційного процесу, збільшення стимулів до роботи, вдосконалення інвестиційного клімату, адаптація законодавства до сучасних економічних умов, всебічна підтримка розвитку банківських корпорацій та підприємництва в цілому.

Використана література:

1. Богма С. Д. Консолідаційні процеси в банківській системі України / С. Д. Богма // Вісник Української академії банківської справи. - 2013. - № 2. - С. 47-54. - Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/VUABS_2013_2_12.
2. Добрик Л.О. Фінансова безпека банку як основа його стійкості / Л. О. Добрик, Г. В. Запорожець. // Ефективна економіка. - 2014. - № 6. - Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/efek_2014_6_27
3. Жигалкевич Ж.М. Актуальність інтеграції взаємодіючих виробництв / Ж. М. Жигалкевич // Економічний вісник Національного технічного університету України "Київський політехнічний інститут". - 2015. - № 12. - С. 273-279. - Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/evntukpi_2015_12_41
4. Конституція України [Електронний ресурс] // Відомості Верховної Ради України (ВВР). – 1996. – № 30. – с. 141. – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua>
5. Ткачук Н.М. Консолідація банків як фактор розвитку інтеграційної економіки / Н.М. Ткачук // Проблеми системного підходу в економіці. – 2019. – № 6(74). – С.81-82 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://doi.org/10.32782/2520-2200/2019-6-58>
6. Фінансова безпека банківської діяльності: навчальний посібник для самостійного вивчення дисципліни “Безпека банків” / [уклад. С. М. Побережний, О. Л. Пластун, Т. М. Болгар]; Державний вищий навчальний заклад “Українська академія банківської справи Національного банку України”. – Суми : ДВНЗ “УАБС НБУ”, 2010. – 112 с

Полінкевич О., д.е.н., проф.

Петріні В., студент 6 курсу

Східноєвропейський національний університет

ім. Лесі Українки

м. Луцьк, Україна

ІНСТРУМЕНТИ СТИМУЛЮВАННЯ ІННОВАЦІЙНОГО ПОТЕНЦІАЛУ У ПРАКТИЧНІЙ ДІЯЛЬНОСТІ ПІДПРИЄМСТВ

Рушійною силою випереджального економічного зростання є стимулювання інноваційного потенціалу. Воно відбувається у різних країнах із використанням методів та інструментів, які є відмінними один від одного або спільними. Відповідно до цього виникає необхідність узагальнення та систематизації